

Kommunerne og amtskommunerne har i de senere år i stadig højere grad engageret sig internationalt, f.eks. i form af venskabsbysamarbejde, systemeksport, bistand til udviklingen af lokaldemokratiet i de Central- og Østeuropæiske lande, herunder blandt andet i de baltiske lande.

Hertil kommer deltagelsen i mere formaliseret samarbejde, som Kommunalkongressen, der er et organ under Europarådet. Kommunalkongressens medlemmer vælges af de lokale og regionale myndigheder i medlemsstaterne. Det vil i Danmark sige af kommunerne og amtskommunerne.

Den store betydning, Europarådet tillægger udviklingen af det kommunale selvstyre, kommer til udtryk i Charteret om det lokale selvstyre. Charteret, der blev vedtaget for godt 10 år siden, er ratificeret af de fleste europæiske lande, herunder naturligvis Danmark.

Også EU har fået en stigende betydning for kommunerne. EU's Regionsudvalg sikrer i dag, at regionernes og de kommunale råds synspunkter og interesser bliver inddraget i EU's beslutningsprocesser. Oprettelsen af Regionsudvalget, der består af kommunalpolitikere, har været medvirkende til at øge kommunernes og amtskommunernes interesse i det arbejde, der foregår i EU-regi.

Disse ændrede vilkår medfører ikke i sig selv et behov for at gennemføre fundamentale ændringer i den kommunale struktur. Da den nuværende kommunale struktur blev etableret ved kommunalreformen, var formålet at skabe grundlag for en storstilet decentralisering af statslige opgaver og deres finansiering. Den kommunale struktur har vist sig at være bæredygtig i forhold til dette. Ønsket om en omfattende decentralisering af den offentlige sektor er således blevet virkeliggjort. I dag har kommunalbestyrelserne ansvaret for stort set alle almindelige borgerrettede opgaver, mens amtsrådene varetager de opgaver, der er forbundet med et større befolkningsunderlag og en mere specialiseret viden.

Regeringen finder på denne baggrund ikke, at der er grundlag for at ændre på den kommunale struktur, vi har i dag, med to kommunale niveauer. Den nuværende niveaudeling indebærer, at det amtskommunale niveau giver mulighed for en decentral løsning af de opgaver, som de enkelte kommuner ikke selv kan løse – samtidig med at tvungne kommunesammenlægninger kan undgås.

Regeringen finder imidlertid, at der er behov for et grundigt eftersyn af kommunestyrets virkemåde for herigennem at fastholde og udbygge kvaliteterne i det kommunale selvstyre. Målet er klart: Det helt naturlige omdrejningspunkt for den kommunale sektor bør være høj kvalitet i velfærdsydelse og hensyntagen til den enkelte borgers behov og ønsker.

I de følgende afsnit vil regeringens overvejelser og initiativer på det kommunale område blive behandlet under overskrifterne:

- Den kommunale struktur og opgavefordeling
- Borgerne og kommunen
- Kommunalbestyrelsen
- De kommunalt ansatte
- Kommunerne og staten

4. Den kommunale struktur og opgavefordeling

De overordnede rammer og principper for kommunestyret ligger fast. Men når det gælder den kommunale struktur, styrelse og opgavefordeling kan der efter regeringens opfattelse nok være behov for tilpasninger på nogle områder.

Der har i mange år været en tradition for, at decentraliseringen til kommuner og amtskommuner var hævet over debat. Det har betydet, at der i dag mangler en mere principiel stillingtagen til placeringen af de offentlige opgaver. Hvorfor er det godt med en decentral opgavevaretagelse? Og gælder det for alle typer af opgaver?

Derfor er der brug for en grundig og fordomsfri undersøgelse af, om den nuværende opgavefordeling mellem stat, amtskommuner og kommuner på alle punkter er tidssvarende. Et sådant eftersyn af de offentlige opgavers fordeling og en kortlægning af de tilskudsformer, der anvendes mellem de tre administrative niveauer, er meget væsentlige elementer i såvel vurderingen af den kommunale struktur som i sikringen af kvaliteten i den offentlige opgavevaretagelse.

En undersøgelse af opgavefordelingen er der med nedsættelsen i september 1996 af *Opgavekommissionen* taget initiativ til. I Opgavekommissionen er samtlige Folketingets partier og de kommunale parter repræsenteret, så der er sikret et bredt politisk grundlag for drøftelserne i kommissionen.

Regeringen ser frem til at modtage kommissionens betænkning, der vil foreligge ved udgangen af 1998.

Indenrigsministeriets Finansieringsudvalg vil sideløbende med Opgavekommissionens arbej-